

Kansalliset strategiat ja linjaukset

Digitalisaatio
sote-uudistuksessa

HALLITUKSEN
REFORMI

Viesti 1. Digitalisaatio on suurempi murros kuin sote-uudistus

Sairauksien ja ongelmien hoidosta ennakointiin

- Tulevaisuudessa hoidon painopiste siirtyy hyvinvoinnin ja terveysongelmien ennakointiin. Henkilökohtainen älykäs digipalvelu voisi ehdottaa jo ennen ensimmäistäkään oiretta tarttumaan toimeen.
- Suositukset perustuvat ihmisen terveystietoon ja omiin mittauksiin, elämäntapätietoon ja tulevaisuudessa myös geenitietoihin.
- Henkilödata käytettävissä myös kansallisina tietovarantoina
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisista tulee yhä enemmän asiakkaan valmentajia.

Viesti 2. Asiakkaan näkökulman pitää olla digitalisaation lähtökohta

OMAHOIDON TAVOITTEET

STM 07/04/2017

NYT

ammattilaislähtöisyydestä

TULEVAISUUDESSA

asiakaslähtöisyyteen

ESIMERKKI: DIGITAALINEN HOITOPOLKU

STM 13/04/2017

Viesti 3. Sote-uudistus edellyttää mittavia ICT-investointeja

Faktaa soteICT-investoinneista

- Sote-uudistuksen edellyttämät ICT-investoinnit 1,5-2 mrd euroa
- Maakunnan perustaminen edellyttää 400-500 milj. euron investointia tietojärjestelmiin ja tietohallintoon
- Toiminnan digitalisoinnin hyödyt toteutuvat 5-10 vuodessa
- Hallituksen kustannuskasvun hillinnän tavoite 3 mrd euroa vuoteen 2029 - digitalisaatiolla merkittävä rooli

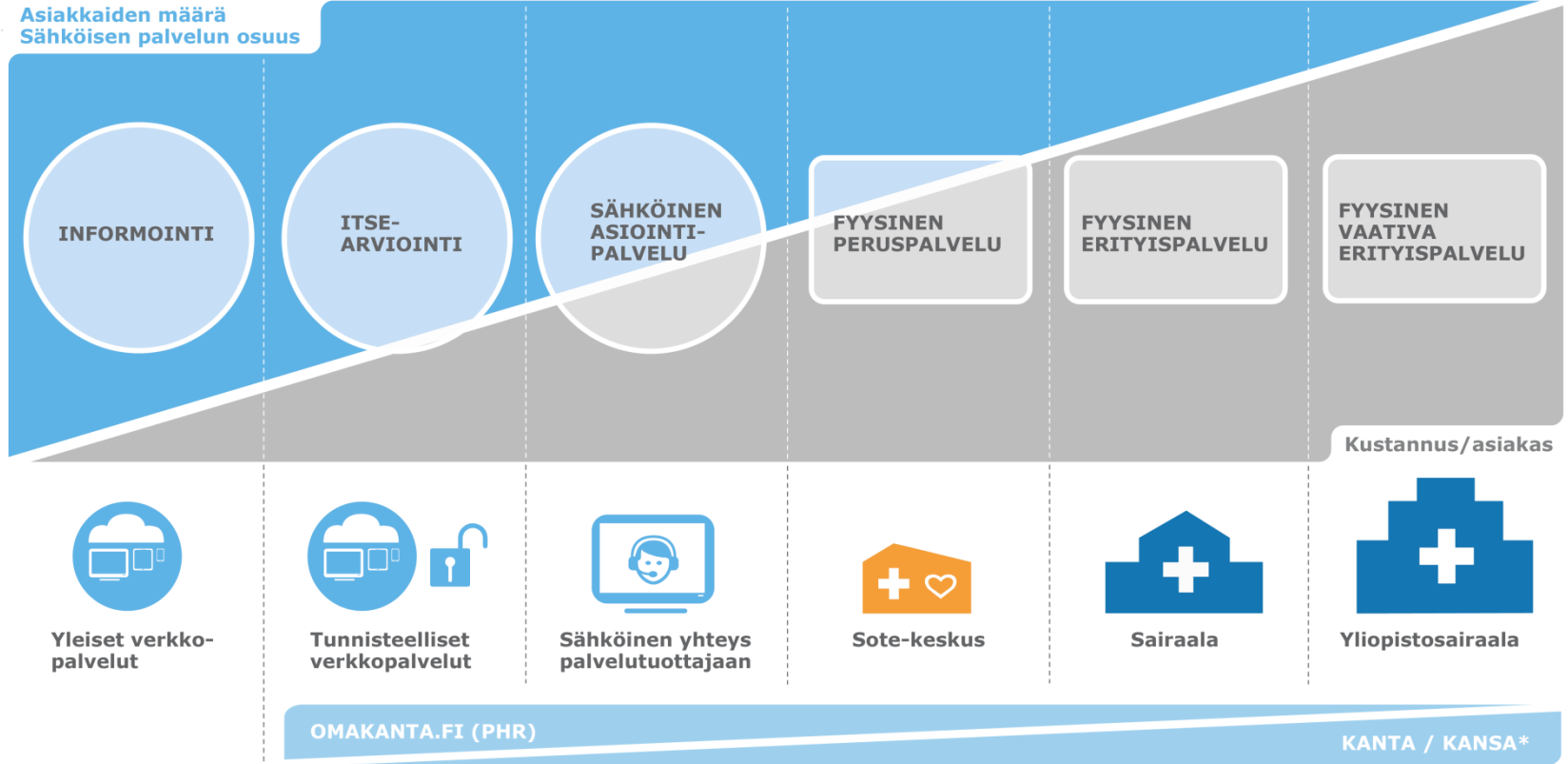
Mistä säästöjä saadaan?

- Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon vuotuiset ICT-menot noin 550 milj. euroa
- 10 – 15 % vuosittainen kustannussäästö (50-60 milj euroa): päällekkäisyyksien karsinta, kilpailutus ja hankintojen yhdistely, IT-ylläpitotehtävien organisointi.
- Potilastietojärjestelmien käytettävyyden parantaminen: 80 milj. euron säästö vuositasolla (henkilöstön tehostunut ajankäyttö).
- Uudet paremmat ICT-ratkaisut toiminnan sujuvoittajina, säästö vähintään 100 milj euroa vuositasolla (uudet digi-palvelut asiakkaille).
- Tietojärjestelmien yhteentoimivuus ja tiedonkulku varmistetaan valtakunnallisesti (Kanta-palvelut ja KaPa-toiminnot)

DIGI-PALVELUJEN VAIKUTUS SOTE-KUSTANNUKSIIN

STM 31/03/2017

Asiakkaiden määrä
Sähköisen palvelun osuus

**Viesti 4.
Tietojärjestelmät eivät
itsessään säästä, vaan
ne tekevät mahdolliseksi
toimintatapojen
uudistamisen.**

asiakas

Pystyn
itse

- Sähköiset palvelut parantavat mahdollisuuttani saada sosiaali- ja terveyspalveluita, ehkäistä hyvinvointiongelmia ja lisätä omahoitoani.
- Saan luotettavaa tietoa omien valintojen tueksi.
- Voin tallentaa ja hyödyntää omia tietojani turvallisesti.
- Sähköisen asiointin ja omahoidon palvelut ovat saatavillani.
- Henkilökohtainen hoito- ja palvelusuunnitelma auttaa palveluideni koordinoinnissa.

Käytet-
ävissä
olevat
tiedot

ammattilainen

Kyvykkäille
käyttäjille
toimivat
järjestel-
mät

- Käytössäni on työtä ja sen toiminta- prosesseja tukevat tietojärjestelmät.
- Asiakas- ja potilastiedot ovat käytössäni aina, kun niitä tarvitaan.
- Osaamiseni on ajan tasalla ja kehittymistäni tuetaan.

Tiedä
ensin,
johda
sitten

- Tietoaaineistot tukevat reaaliaikaisesti palvelutuotannon johtamista ja yhteiskunnallista päätöksentekoa.
- Tietoaaineistot tukevat tutkimus-, innovaatio- ja elinkeinotoimintaa.

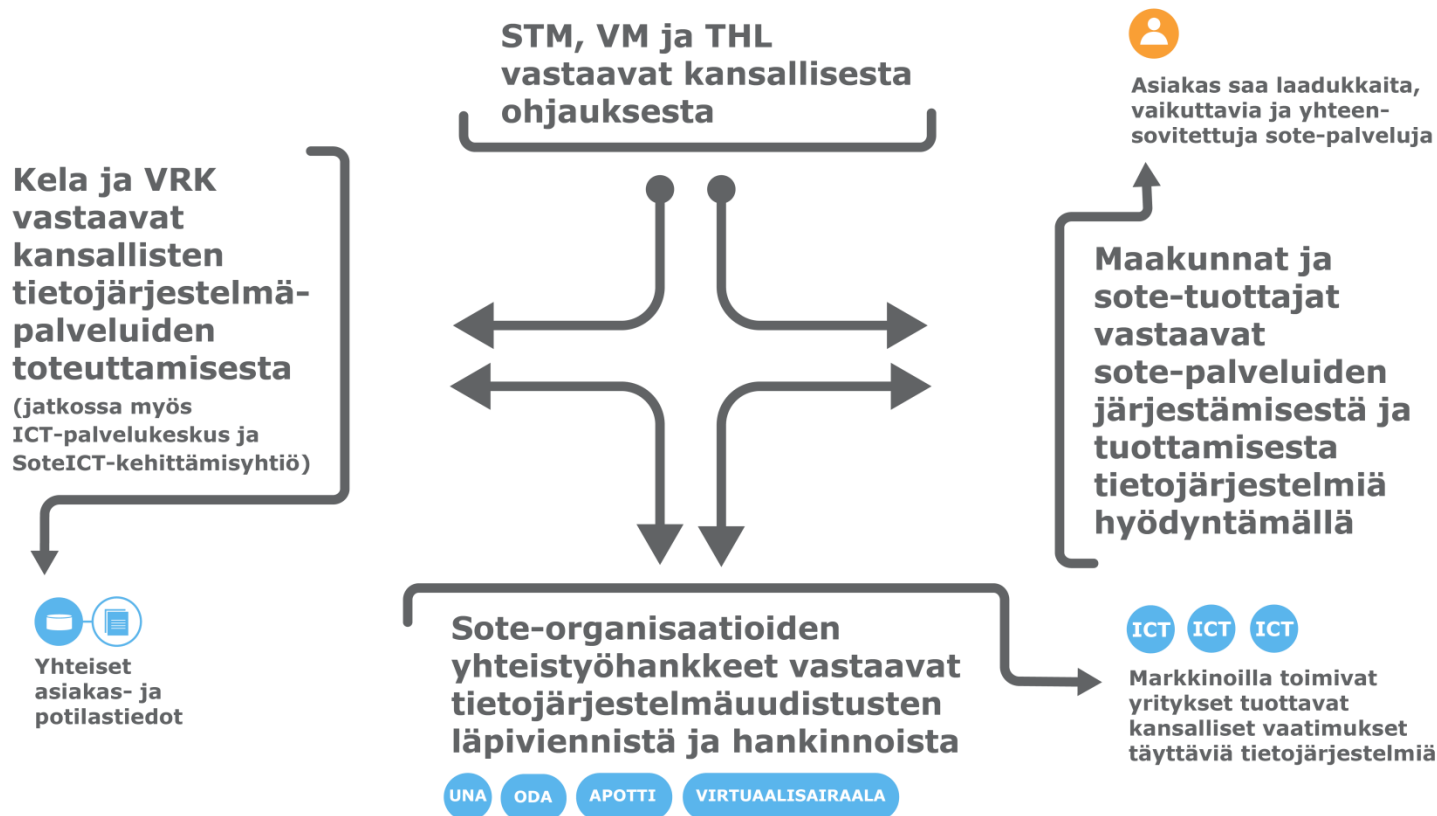
Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäratkaisut

**Viesti 5.
ICT-järjestelmien
yhteentoimivuus ja tiedonkulku
ovat avainasemassa sote-
uudistuksen onnistumisessa.**

Keskeiset valtakunnalliset soteICT-palvelut

- Kanta-palvelujen laajentaminen
- Kapa-palvelujen käytön laajentaminen
- ICT-palvelukeskus ja soteICT-kehittämissyhtiö
- Valinnanvapauden tiedonhallintapalvelut
- Käynnissä olevat merkittävät hankkeet:
  - Apotti- ja UNA -potilastietojärjestelmät
  - ODA, omahoitopalvelut
  - Virtuaalisairaala

ASIAKAS HYÖDYNTÄÄ DIGI-PALVELUJA JA TIETOJA ERI KANAVIEN KAUTTA

STM 13/04/2017

Omakanta.fi -palvelu

- Kansalainen näkee omat reseptit ja samat potilaskertomustiedot kuin lääkäri
- (Toistaiseksi) ei omia kirjauksia
- Täysi-ikäinen kansalainen pystyy hallinnoimaan omia tietojaan
- Alle 10-vuotiaan huoltaja näkee lapsensa reseptit ja potilaskertomustiedot
- Reseptin uusimispyynnöt
- Suostumusten ja kieltojen hallinta
- Tahdonilmaisujen tekeminen (hoitotahto, elinluovutustahto)
- Tietojen käytön seuranta lokitiedoista
- Tiedot näkyvät siitä alkaen, kun organisaatio on liittynyt Kanta-palveluihin
- Suunnitteilla 10-17-vuotiaiden tietojen näkyminen huoltajille ja ikäihmisten tietojen näkyminen valtuutetulle omaiselle tai edunvalvojalle.
- Järjestelmään voi kirjoittaa alustavan diagnoosin ja saada lääkesuosituksen vuonna 2019.

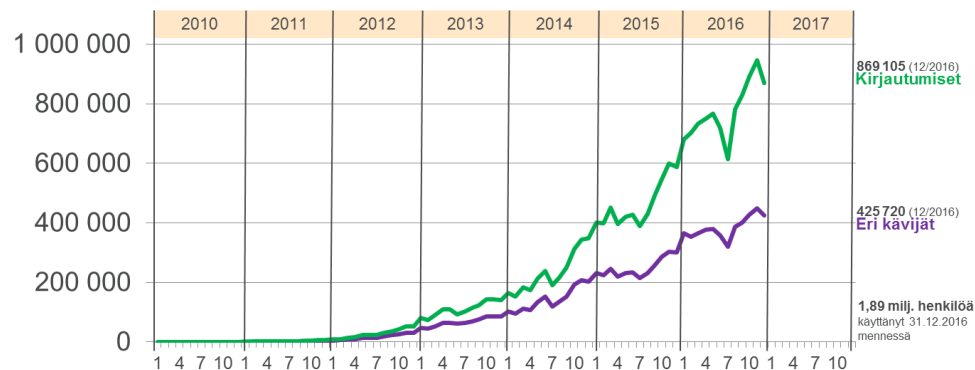
Lainsäädäntö tukee digitalisaatiota

Asiakastietolain luonnos: omatietovaranto 14 §

- Henkilö voi tallettaa tietojaan tai hyvinvointisovelluksen tuottamia tietoja omatietovarantoon.
- Henkilöllä on oikeus päättää tietojensa käytöstä ja poistamisesta omatietovarannosta.
- Henkilö voi antaa suostumuksen siihen, että palvelunantaja saa hyödyntää työtehtävissään asiakkaan omatietovarannossa olevat hyvinvointitiedot.
- Henkilöllä on kuitenkin oikeus kieltää omatietovarannossa olevan hyvinvointitiedon näyttämisen.

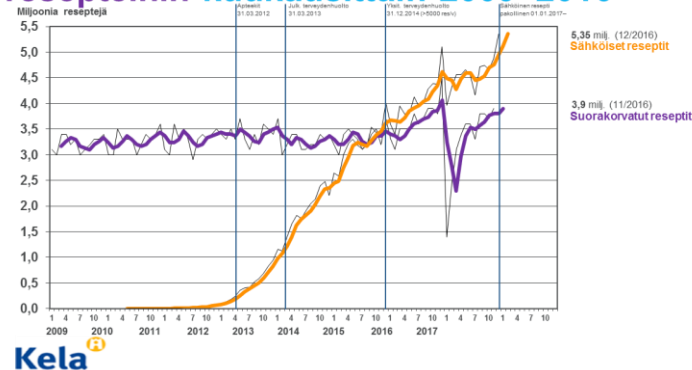
Omakanta-palveluun kirjautumiset ja eri kävijät kuukausittain 2010–2016

Kela

4.2.2017

Aptekeista toimitetut sähköiset reseptit verrattuna sairausvakuutuksesta aptekeissa suorakorvattuihin resepteihin kuukausittain 2009–2016

Kela

4.2.2017

11

Arvostetuimmat suomalaiset verkkobrändit vuosina 2014–2016

(Taloustutkimus Oy)

2014

1. Yle Areena
2. Ilmatieteen laitos
3. HSL Reittiopas
4. HelMet
5. Yle
6. Kanta.fi
7. Vero.fi
8. Foreca
9. OP/OP-Pohjola
10. Poliisi.fi

2015

1. Yle Areena
2. Ilmatieteen laitos
3. Kanta.fi
4. Yle
5. HSL Reittiopas
6. HelMet
7. Vero.fi
8. Poliisi.fi
9. Foreca
10. OP/OP-Pohjola

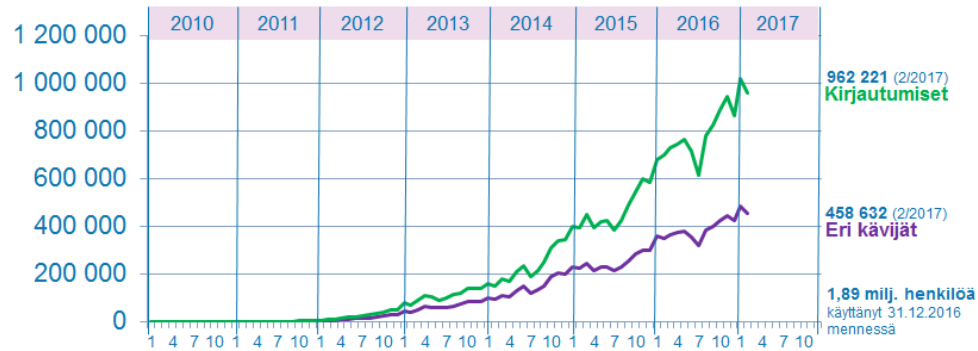
2016

1. Yle Areena
2. Kanta.fi
3. Ilmatieteen laitos
4. HelMet
5. Yle
6. HSL Reittiopas
7. Vero.fi
8. Foreca
9. Kela.fi
10. OP/OP-Pohjola

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUS

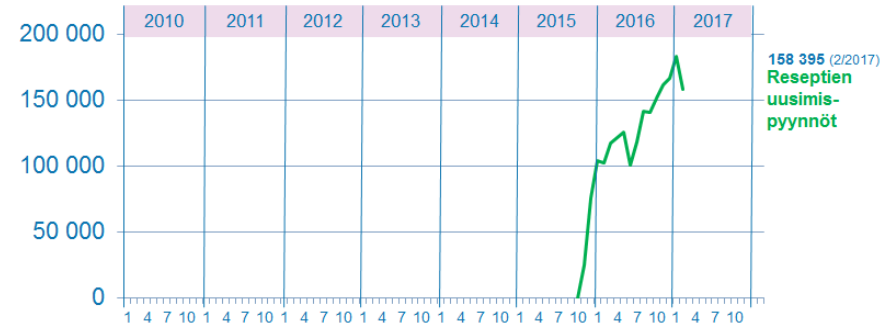
Etunimi Sukunimi

Omakanta-palveluun kirjautumiset ja eri kävijät
kuukausittain 2010–2017

Kela

Omakanta-palvelussa tehdyt reseptien uudistamispyynnöt,
kuukausittain 2010–2017

Kela

Omakanta.fi

21 264 732 kirjautumiset 28.2.2017 mennessä

9 285 657 kirjautumista vuonna 2016

1 893 891 eri käyttäjät 31.12.2016 mennessä

1 496 392 eri käyttäjää vuonna 2016

138 972 puolesta asioinnit 31.12.2016 mennessä

138 972 puolesta asiointia vuonna 2016

16 988 alaikäisten kirjautumiset

16 988 alaikäisten kirjautumista vuonna 2016

Valinnanvapauden digi-palvelujen tavoitetilä

- Parannetaan merkittävästi kansalaisille valinnanvapauden tueksi tarjottavaa tietoa
- Määritellään tuottajien perustiedot kansallisesti tarjoava yhteinen palvelu, jota kaikki maakuntien tuottajat velvoitetaan käyttämään
- Palvelun tieto tarjotaan avoimena datana ja eri toimijat voivat kehittää lisää palveluja valinnanvapauden tueksi
- Määritellään tilanne lainsäädännössä, jotta saadaan palvelun kehittämiseen ja elinkaareen liittyvät kustannukset riittävän vakaalle pohjalle.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmät

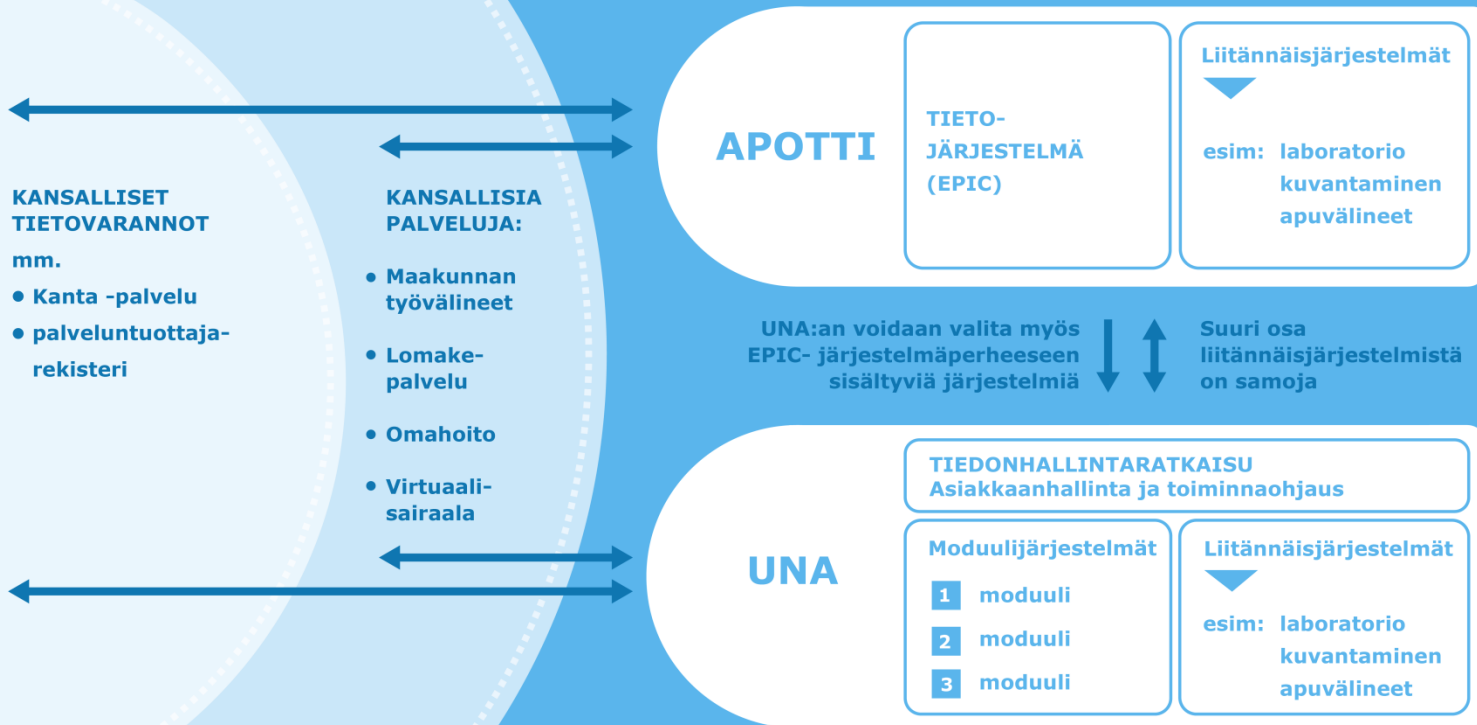
- Kansallisesti tavoitteena 2-3 asiakas- ja potilastietojärjestelmää, joihin voidaan liittää yhteentoimivia osioita
- STM ohjaa kansallisesti, järjestelmähankinnat tehdään sote-organisaatioissa
- UNA- ja Apotti-järjestelmät ovat sote-organisaatioiden yhteistyöhankkeita

APOTTI JA UNA – YHTÄLÄISYYDET JA EROT

STM 13/04/2017

KANSALLINEN TIETOJÄRJESTELMÄKOKONAISUUS

Sote- ja maakuntadigin toimeenpano vuoteen 2019

Maakuntaudistuksen valmistelu ja ohjaus

- Valtiohallinnon valmistelu ja ohjaus, maakuntien suunnittelu- ja perustamistehtävät

Valmistelu

Maakunnallinen ja valtakunnallinen digitalisaatio

- Käynnissä olevat tai käynnistyvät, merkittävät, valtakunnalliset tai kuntatoimijoiden yhteistyönä tekemät kansalliset kehityskohteet: asiakkuuden- ja toiminnanohjaus, asiakas- ja potilastietojärjestelmät, kansalaisen sähköisen asioinnin palvelukokonaisuus, tiedolla johtamisen kokonaisuus jne.

Maakunnallinen ja valtakunnallinen digitalisaatio

Kansallisesti tehtävä kehitys

- Tarvittavat muutokset kansallisiin sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiin ja rekistereihin sekä uusiin valinnanvapauden vaatimiin tietopalveluihin.

Kansallinen kehitys

Maakuntien ICT-konsolidointi

- Maakuntien ICT-palvelutuotannon ja tietojärjestelmien konsolidointi (infrastruktuuri, perustietotekniikka, hallinto- ja toimialajärjestelmät).
- Arviot tarvittavasta resursoinnista, kustannuksista, aikataulusta ja hyödyistä.

Maakuntien ICT-konsolidointi

ICT-palvelukeskus

ICT-palvelukeskus

- Suunnitelmat ICT-palvelukeskuksen ohjausmallista, omistajuudesta, kustannuksista, palvelutuotannon mallista, lainsäädännöllisistä tekijöistä, resursoinnista, kustannuksista sekä hyötypotentiaalista.

**Viesti 6.
Digi-hankkeet voidaan
toteuttaa hajautetusti, mutta
niin, että tekemisen roolit
ovat selkeät ja toteutukset
eivät ole päällekkäisiä
eivätkä ristiriidassa
keskenään.**

Lisätietoja: alueuudistus.fi

**Uutiskirjeiden tilaus:
alueuudistus.fi/uutiskirjeet**

**Twitter:
[@STM-Uutiset](https://twitter.com/STM-Uutiset)
[#sote](https://twitter.com/sote), [#sote2019](https://twitter.com/sote2019)**

SOSAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ • VALTIOVARAINMINISTERIÖ